



## **Извештај-Активности КМЦ-а „Српски венац“ у 2021. години**

Почетком разматране године, ограничења изазвана епидемијом корона вируса нису дозвољавале окупљање и програме уживо са присуством гледалаца. Једини избор је био организовање „он лајн“ програма. Истовремено, ова чињеница, као и економично, пажљиво пословање, поред очувања јавног добра, омогућили су нам и развој инфраструктуре. Мања просторија нашег седишта у улици Нађмезе, због оригиналне камене облоге веома је одјекивала, а ни естетски није била прикладна за одржавање програма, па је углавном била погодна за складиштење. На крају 2021. године, економичано пословање омогућило нам је да се ова просторија обложи ламинатом, чиме је постала погоднија за функционалнију употребу. У будућности ће моћи да прими програме са мањим бројем посетилаца, нпр. за промоције књига, књижевне вечери, мање изложбе и евентуално, камерне концерте.

У мокром чвору у задњем делу нашег седишта, на под је стављена пластична облога (линолеум), што подразумева и естетску и функционалну модернизацију. Ово олакшава одржавање мокрог чвора чистим, а такође може да помогне у уштеди новца на дуге стазе. Иако стручњаци кажу да WC шоља у тоалету не може да се користи због структуралног проблема (уграђена је много ужа канализација него што је неопходно), просторија је тренутно погодна за једног или два госта, уз коришћење другог постојећег тоалета.

Захваљујући дугорочној штедњи, успело нам је да остваримо још инвестиција - куповину техничких и електронских уређаја (светлосни мост, светлосна конзола, ЛЕД лампе, додатна опрема, каблови, лаптоп), који обезбеђују већи квалитет наших програма организованим на спољним локацијама, а такође поседовањем ових уређаја, можемо да уштедимо високе закупнине.

Наша организациона структура 2021. године није се мењала.



SZERB KULTURÁLIS ÉS MÉDIA NONPROFIT KFT

Из детаљног описа наших програма може се видети да је Српска културна и медијска непрофитна организација д.о.о. наставила да ставља велики акценат на сарадњу са другим српским удружењима и институцијама у Мађарској, уз узајамну помоћ у раду, пружајући додатне програмске могућности члановима наше заједнице.

Почетак године нас је поново затекао са уведеним рестрикцијама због епидемије вируса корона, тако да је КМЦ публици поново понудио „програм на даљину“, директно емитован на фејсбуку.

### **1. Јануара 8.**

у сарадњи са Српским позориштем у Мађарској, промовисан је Српски календар, који традиционално излази сваке године. О раду на стварању календара говорили су чланови редакције Српског календара, Пера Ластих, Борислав Рус, и Миленко Радић. У представништву издавача ССМ-а је био присутан један од потпредседника споменуте институције, Игор Душан Рус. Модератор програма је био Бранимир Ђорђевић.

### **2. 28. јануара**

У оквиру серијала у којима се говорило о Српским институцијама у Мађарској, поводом обележавања празника Светог Саве и скорашњег завршетка рока за пријављивање студената на факултете у Мађарској, предсавили смо Смер за српски језик и књижевност на Универзитету ЕЛТЕ у Будимпешти. Учествовали су професор др Александер Урком, шеф Смера за српски језик и књижевност, лекторка Андреа Шупут Марковић, студенткиња Тимеа Тот и апсолвент Грга Олах. Разговор је водио Мирко Митар Кркељић, културни референт, који је и сам био студент овога смера. Александер Урком ја дао кратак историјат Филозофског факултета „Етвеш Лорант“ у Будимпешти. Говорило се о многобројним студентским активностима, као и о предностима студирања српског језика и књижевности у Будимпешти.



SZERB KULTURÁLIS ÉS MÉDIA NONPROFIT KFT

### **3. Фебруара 16.**

У нашем студију гост је била др Јованка Ластих, директор Српског образовног центра „Никола Тесла“, добитница овогодишње Сртењске златне медаље, коју додељује председник Републике Србије. Разговор о богатој каријери др Јованке Ластих водили су Зорица Јурковић Ембер и Мирко Митар Кркељић. Желели би нагласити да је наша институција била прва од свих медија који су обавестили српску заједницу у Мађарској о овом свечаном, и за нашу заједницу веома важном догађају.

### **4. Марта 3.**

У серијалу „Диван уз кафу“, у програму смо представили једну од српских институција, Српски педагошки и методолошки центар. Гостовале су Јулијана Которчевић, директор и Драгана Меселција, стручни сарадник. Говорило се о главној функцији ове институције, а то је очување постојећег српског васпитно-образовног система у Мађарској, као и о бројним активностима. Модератор је била Катарина Бачи.

### **5. 3. јун**

#### **Вече српске писане речи**

После велике паузе, први програм уживо, у заједничкој организацији Културног и медијског центра Српски венац и Српских недељних новина, чији је та установа издавач, одржано је Вече српске писане речи.

Овом манифестацијом обележене су три деценије самосталног српског новинског издаваштва у Мађарској и презентовани сегменти стваралаштва десетак наших песника и прозаиста, који стварају на српском језику. У програму су учествовали Петар Милошевић, који је био уредник културне рубрике некада заједничких српско-хрватско-словеначких новина, а затим читаву деценију главни уредник Српских народних новина. Гост је био и Драгомир Дујмов дугогодишњи сарадник српских листова у Мађарској и уредник рубрике Невен, намењене деци и младима. Са двојицом својих колега,



SZERB KULTURÁLIS ÉS MÉDIA NONPROFIT KFT

разговарао је Драган Јаковљевић, садашњи главни и одговорни уредник Српских недељних новина, који је овога пута био и модератор програма.

## **6. 25-27. јун**

### **Ловрански фестивал**

На летњој позорници Дома културе у Ловри, одржан је Летњи фестивал „Дани позоришта и културе”, у организацији Српског позоришта у Мађарској, Културног и медијског центра „Српски венац” и Самоуправе села Ловре.

После свечаног отварања фестивала, исто вече приказана је и најновија премијера већ споменуте деве институције Српског позоришта у Мађарској и Културног и медијског центра „Српски венац”, представа Мирка Митра Кркељића, под називом „Ловранска бучура”. Фиктивна прича, настала је по идеји Душана Которчевића, и на основу анегдота и фотографија из Ловре, које су сакупили он и Славица Зељковић. Душан је, такође, са Јулијаном Которчевић, професорком српског језика и књижевности, урадио лектуру на ловрански начин говора. Режију потписују Мирко Митар Кркељић и Зорица Јурковић Ембер. У публици је било преко две стотине Ловрана и гостију из Будимпеште и околине.

У пројекат су укључени многи чланови, припадници српске заједнице у Мађарској: Зорица Јурковић, Катица Шокац, Тибор Ембер, Бранимир Ђорђевић, Мирко Митар Кркељић, Богдан Сабо, Тибор Прагаи, уметници из Србије, Ратко Краљевић из Новог Сада, Бранко Унгиновић - члан сенћанске Камерне сцене „Мирослав Антић”. У представи је играла и Федра Алмошд, чланица Грчког народносног позоришта.

У пројекат је била укључена и млађа генерација, млади глумци Лена Ембер, Биљана Сабо, Дејан Дујмов и Душан Которчевић, као и чланови КУД-а „Табан”, Ана Штурц, Моника Патарчић и Илија Адамов. Представу је пратио оркестар Растка Гергева, музичког режисера, уметника на хармоници.



SZERB KULTURÁLIS ÉS MÉDIA NONPROFIT KFT

Асистент режије је била Катарина Павловић Бачи, а за сценографију се побринуо Тибор Прагаи. Технику и мађарски титл радили су Богдан Сабо, Душан Которчевић и Андреј Бачи. Као пратећи програм на овој манифестацији су биле и две изложбе. Поставка „Српског венца”, је била изложба, названа „Стара Ловра” где је публика имала прилике да, у старом сеоском амбијенту, погледа оригиналне пољопривредне и аутентичне предмете, као и старе фотографије о некадашњој Ловри.

#### **7. 26- 27. јун- Видовдански маратон**

Одмах после Ловранског фестивала, одржан је Видовдански маратон, у сарадњи са Српским позориштем у Мађарској. На иницијативу „Српског венца“ ове године је та манифестација била организована у проширеној форми већ као дводневна манифестација. Глумци Српског позоришта у Мађарској, српски уметник Александар Дунић, у пратњи Српског хора „Свети Серафим Саровски“, овага пута кренули су првог дана са југа Мађарске и обишли српска места где и данас живе Срби: Сегедин, Деску, Сириг, Нови Сентиван и Ходмезевашархељ. Сутрадан су из Ловре кренули старим путем, од Ловре, Чипа, Бате, Будима, Калаза, Чобанца и Сентандреје и пригодним поетским и музичким програмом обележили овај традиционални велики српски празник.

#### **8. 6. септембар - Изложба „30 година црквено-уметничког стваралаштва“**

Будимпештанска публика је током септембра месеца имала прилику да посети репрезентативну изложбену поставку истакнутог београдског сликара Светозара И. Пандуровића. Изложба је званично отворена 6. септембра, у Националном тетару у Будимпешти, на традиционалном фестивалу JELEN/LÉT – ПРИСУТНОСТ, смотри мађарског народносног глумишта, који се ове године поклопио са одржавањем 52. Међународног евхаристијског конгреса.

Светозар Пандуровић је изложио све оно што је радио протеклих 30 година, од иконописа којим је почео да се бави и проучава ову уметност, преко ентеријера, дизајна



SZERB KULTURÁLIS ÉS MÉDIA NONPROFIT KFT

утвари – богослужбених предмета, до архитектуре. Изложба је била отворена до краја септембра.

Ова изложба је први пут приказана у априлу 2021. године у Српском културном центру „Свети Сава“ у Суботици, у оквиру културно-духовне манифестације „Недеља православља“. Поставку у просторијама Културног и медијског центра „Српски венац“ у Будимпешти посетио је велики број љубитеља ове уметности, као и ђака Српске гимназије „Никола Тесла“.

#### **9. 8. октобар -Изложба „Социјално дистанцирање“**

Један од циљева „Српског венца је да прати сва актуелна друштвена дешавања као на пољу културе тако и на пољу уметности. У оквиру фестивала „Јесен у Српском венцу“, 8. октобра отворена је изложба под називом „Социјално дистанцирање“ – „Social distancing“ која је у потпуности испунила наше циљеве. Поставка се састојала од 20 уметничких дела академских уметника из Ниша, а настала је на иницијативу Галерије „Арт 55“ из Ниша, у време првог таласа изолације због епидемије проузроковане корона вирусом. Изложба је први пут постављена у Нишу 30. јуна 2020. године. Ова изложба је месец дана била доступна и будимпештанској публици. Бранко Вукелић, један од оснивача Галерије „Арт 55“, о изложби је рекао: „Корона вирус је несумњиво утицао на сва подручја живота и изменио планове људи, у регионалној и глобалној сфери. Ова измењена ситуација и непријатно стање у којем смо се нашли и које још увек траје, носи реалан ризик, те је опрез постао обавезна мера наше свакодневице. Галерија „Арт55“ је, током ванредног стања и изолације, за 20 позваних уметника, припремила 6 плоча од дрвета, димензија: 50x50 cm. Уметници су задржали потпуну слободу избора теме, технике, формирања различитих облика и димензија. Заједничка нит радова који чини овај пројекат су материјал на коме се ради и тема, Социјално дистанцирање.



SZERB KULTURÁLIS ÉS MÉDIA NONPROFIT KFT

### **10. 20. октобар - Књижевно вече др Милана Мицића**

Др Милан Мицић, историчар, књижевник и генерални секретар Матице Српске, је био гост ове вечери. Представио је своју књигу „Од рата до оптације – Ловра (1914 - 1924)“. Издавач књиге је Удружење за очување традиције и културе Ловра на челу са Љубомиром Алексовом, док је суиздавач Српско позориште у Мађарској, са директором Миланом Русом. Промоцији у Будимпешти присуствовао је већи број љубитеља локалне историје, Ловре и самог писца, који је добро познат будимпештанској публици. Љубомир Алексов упознао публику са радом удружења на чијем је челу и које постоји од 1997. године, а објаснио је како се родила идеја за књигу о Ловри. Др Милан Мицић, одличан познавалац историје панонских простора уочи, током и после Првог светског рата и периода оптације – што је назив за масовно међуратно пресељење становништва из Мађарске у Краљевину СХС, овога пута се у својим истраживањима фокусирао на историју Ловре, на Чепелском острву. Програм су, избором песама из Ловре, употпунили Крунослав Кића Агатић, инструменталиста на хармоници и Кристијан Родек, на тамбурици. Током програма приказани су инсерти из представе Српског позоришта у Мађарској и драмске секције Српске школе „Никола Тесла „Судбине у магли“, коју је, према роману „Воз савести“ Драгомира Дујмова, адаптирала Зорица Јурковића Ембер.

### **11. 7. новембар - Текелијанум – „Дух предака пева са нама“**

У пештанском Текелијануму, задужбини Саве Текелије, 7. новембра одржана је свечаност поводом промоције првог пројекта Културног и медијског центра „Српски венац“, којим је практично ова институција 2020. године започела свој рад. Свечаност су свирањем на фрулама, отворили гости из Деске, деда и унук Миодраг Ђукин и Рувен Фридман, уз пратњу Стојана Брцана на хармоници. Модератори су били Невена Богићевић и Миленко Радић, а остале гости, који су својим наступом увеличали свечаност били су оркестар „Зора“, на челу са Крунославом Кићом Агатићем, Бранка



SZERB KULTURÁLIS ÉS MÉDIA NONPROFIT KFT

Башић, интерпретаторка народних песама у пратњи Слободана Вертетића на хармоници и хор гимназије „Никола Тесла“ у Будимпешти, под диригентском палицом проф. Оливере Младеновић Мунишић. У току програма је гледаоцима приказан видео клип „Дух предака пева са нама“.

Зорица Јурковић Ембер је предала захвалнице партнерима, који су материјално подржали овај пројекат: Вери Пејић Сутор, председници Самоуправе Срба у Мађарској, др Јованки Ластих, председници удружења Савез Срба - Српски савез и директорки Српског образовног центра „Никола Тесла“, Аници Пандуровић, председници Српске самоуправе Пештанске жупаније, Бориславу Русу, председнику Српске самоуправе у Будимпешти, Марини Александрић Ремели, председници Српске самоуправе у Будаершу, Бранимиру Ђорђевићу, председнику Српске самоуправе Јожефвароша, Мирку М. Кркељићу, председнику Српске самоуправе Ференцвароша и Пансиону Ловра.

На крају програма извођачи су у пратњи хора гимназије „Никола Тесла“ у Будимпешти, два пута отпевали песму. Екипа која је радила на пројекту: Мирко Митар Кркељић, текст песме, Марко Ембер, музика, извођачи Бранка Башић, Марко Ембер и Мирко М. Кркељић, Зорица Јурковић Ембер, продуцент, Владимир Марковић, режија и монтажа, Душан Которчевић, Ед Карлај, асистенти режије, Катарина Павловић Бачи, координатор продукције и оркестар у саставу Крунослав Агатић, Золтан Балог и Тибор Ембер. Аудио-визуелни пројекат под називом „Дух предака пева са нама“ говори о Србима у Мађарској у XXI веку. Жеља је била да се осликају лепа тренуци, обичаји, свима позната лица, карактеристична српска места, споменици, цркве, природне лепоте и то уз песму, коју су написали и компоновали наши млади професионални уметници. Ово је једно уметничко дело, које буди емоције везане за постојање Срба на овим просторима од Батање до Сентандреје. У остваривању овог пројекта укључени су многи чланови српске заједнице, ђаци, професори, свештенство, представници културних институција, значајне личности, као и културно-уметничка друштва, сви они који представљају српску културу, негују традицију, веру и српски језик. Остваривање пројекта обухватало је снимања у Ловри, Будимпешти, Сентандреји, Помазу, Чобанцу, Калазу, Дески,





SZERB KULTURÁLIS ÉS MÉDIA NONPROFIT KFT

Сегедину, Батањи, Грабовцу, Чипу и Српском Ковину. Тако је настао спот који ће, уз адекватну мелодију и текст, служити целокупној српској заједници, да, као кратак атрактиван колаж, прикаже Србе из Мађарске.

## **12. Новембар- Фестивал „Јесен у Српском венцу“**

У оквиру Фестивала „Јесен у Српском венцу“, због великог успеха прошлогодишњег Фестивала „Распуст у Српском венцу“, и ове године ђаци Српске школе „Никола Тесла“ у Будимпешти нису били заборављени. Током новембра месеца понуђене су им различите уметничке, забавне и едукативне активности.

Због великог броја заинтересованих девојчица и ове године су организоване секција прављења накита и ручног рада - украшавања и бојења платнених торби и медањака, уз стручну пратњу, Ане Штурц, Лиле Гадачи и Аните Шухајда. Најуспешније вече је био интерактивни квиз, такозвани „Паб квиз“. Ова активност окупила је око тридесетак гимназијалаца. Невена Богићевић и Ален Нађ, професори Српске школе „Никола Тесла“, су били они који су питања саставили и ове вечери били модератори. Питања су обухватала различите области знања и опште културе. Победници су добили атрактивне награде.

## **13. 26. новембар**

### **„Мој Чип“ - Промоција новог албума Бранке Башић**

У оквиру Фестивала „Јесен у Српском венцу“, у пештанском Текелијануму, 26. новембра одржан је концерт Чипљанке Бранке Башић, познате уметнице, етномузиколога и интерпретатотке народних песама, на коме је она представила свој нови албум „Мој Чип“. Једноипочасовно музичко вече испунила је прекрасна музика уз одличне музичке обраде, освежени Бранкиним духовитим причама и анегдотама.

„Неким песмама сам дала крила да полете далеко, неке сам оставила у њиховом гнезду!“



SZERB KULTURÁLIS ÉS MÉDIA NONPROFIT KFT

Бранку је пратио изврстан седмочлани оркестар. Последњаом народном песмом са елементима попа „Ој, јаворе“, испуњену дугачким инструменталним деловима, у којој се инструменти нижу један за другим, стварајући савршено јединство, концерт је завршен у великом стилу.

#### **14. 23. Новембар**

##### **Књижевно вече – представљање романа Драгомира Дујмова „Кад на небу зацари уштап“**

У организацији Задужбине Јакова Игњатовића, Српске самоуправе у Ержебетварошу и „Српског венца“, одржана је промоција најновијег романа Драгомира Дујмова „Кад на небу зацари уштап“. Публику су већином чинили ученици Српске гимназије у Будимпешти. Њима се обратио Давид Дача Кецман, један од најбољих савремених књижевних критичара у Србији. Он се прво осврнуо на рад недавно преминулог Петра Милошевића, коме је минутом ћутања одата почаст. Кецман је даље говорио о почецима рада са Дујмовом, о њиховој професионалној дугогодишњој сарадњи и о најновијем роману. Драгомир Дујмов је потом прочитао делове свог романа, а Кецман евоцирао своје успомене, причајући о првима доласцима у Будимпешту, првим промоцијама, као и о награди „Јаков Игњатовић“, која му је уручена у Сентандреји.

#### **15. 8. децембар - Литерарно вече Будимпешта - Сомбор**

Предпоследња заједничка манифестација у овој години, овога пута са Српском самоуправом XIX, кварта била је Литерарно вече Будимпешта – Сомбор, са овдашњим писцем Драгомиром Дујмовом и сомборском књижевницом Тимеом Могер. Модератор је био Давид Кецман. Повод ове књижевне вечери је књига „Раскршће“ Драгомира Дујмова, то јест њено друго издање. Како је Кецман рекао, направила се једна целина и спона између две земље. Домовина за Дујмова је Мађарска, где он пише на свом матерњем језику, а матица му је Србија. За Тимеу Могер, која ствара на мађарском, домовина је Србија, а матица Мађарска. Кецман је представио Дујмова као једног од



SZERB KULTURÁLIS ÉS MÉDIA NONPROFIT KFT

најбољих савремених писаца, ма где они били. Такође је говорио о изврсној песникињи Тимеи Могер, која је и есејиста и филмски сценариста. Гости књижевници су присутнима прочитали одломке и песме из својих књига.

### **16. 21. децембар - Гастрономско - културно вече**

Последња приредба, која се десила у Српском културном и медијском центру у години било је гастрономско - културно вече у сусрет новој години у организацији Српске самоуправе у Јожефварошу. Током ове вечери, организатори су имали прилике да се захвале партнерима, сарадницима, и свима онима који су на неки начин допринели раду ове две организације. Програм вечери саставио је Растко Гергев, који је одсвирао четрдесетоминутни концерт заједно са солистима Леном Ембер и Николом Скорићем.

Наше програме су у 2021. години финансијски подржали Фонд Бетлен Габор, Самоуправа Срба у Мађарској, Српска самоуправа у Јожефварошу, Српска самоуправа у Будаершу.

Осим наведених партнерских организација желели бисмо да се захвалимо на партнерству Образовном центру Никола Тесла и Српском позоришту у Мађарској.

У Будимпешти,  
30. децембра 2021.

Зорица Јурковић Ембер  
директор